

Orienteringsnotat til Kontrollutvalget 21.06.23

Enhetenes interne rapportering og kommunens økonomiforvaltning

Levanger kommunens interne rapporteringsrutiner skal hensynta både bestemmelser i lov og forskrift, interne reglementer samt meldinger som ikke direkte er nedfelt i reglementer.

[Kommunelovens](#) § 14 omhandler kommunens økonomiforvaltning, og det er denne bestemmelsen som danner grunnlaget for mye av vår interne rapportering. I loven finnes bestemmelser om kommunestyrets plikter, hvordan budsjett/økonomiplan skal behandles og inneholde. Den sier også noe om krav til kommunens regnskap og årsberetning. Kommunedirektøren utarbeider 2 ganger i året en tertialrapport til politisk nivå, innholdet i denne rapporten fremkommer gjennom at den enkelte enhet rapporterer opp til kommunalsjefnivå, som igjen rapporterer for sitt område til kommunedirektøren. I loven står følgende bestemmelse: *Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.* Dette følges opp gjennom tertialrapportene. I tillegg rapporteres det på utvikling innen finansutvikling, investeringer, oppdrag og sykefravær i tertialrapportene.

Levanger kommunes gjeldende økonomireglement ble vedtatt i desember 2020 og trådte i kraft fra 01.01.2021. Reglementet skal revideres og vedtas på nytt etter kommunestyrevalget høsten 2023. I reglementet beskrives hovedreglene for den økonomiske styringen av kommunens virksomhet. Det skal klargjøre det ansvar politiske fora og administrasjonen har for sin økonomiske virksomhet. Det beskriver rettigheter og plikter som gjelder for bruk av budsjettet, for endringer i budsjettet, for oppfølging av budsjettet, og for delegering av myndighet. I gjeldende reglement er følgende tatt inn: *Alle budsjettansvarlige har et ansvar for å utvikle tjenestene slik at budsjettrammen kan overholdes. Det er ikke tilstrekkelig å rapportere misforhold mellom utgifter og budsjettamme. Budsjettansvarlige skal utrede mulige tiltak for å komme i balanse og disse tiltakene skal rapporteres tjenestevei i delårsrapportene og årsberetning. Rapportering skal skje med det omfang og den presisjon som ligger i maler og rapporteringsverktøy som skal brukes i rapporteringen. Kommunalsjefer og virksomhetsledere kan innføre rapporteringsrutiner som kommer i tillegg til rapportering til kommunedirektør.* Den budsjettansvarlige skal ta aktivt del i arbeidet med økonomistyring, rapportering og arbeid med økonomiplan og budsjett. Det skal settes av nok tid og ressurser gjennom hele året til kontroll, utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag og prosesser.

Levanger kommunes gjeldende finansreglement ble vedtatt i desember 2020 og trådte i kraft fra 01.01.2021. I reglementet er det egne bestemmelser om rapportering. Formålet med rapporteringen er å informere om finans- og gjeldsforvaltningens faktiske resultater, og finansforvaltningen sin eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status og utvikling for kommunens finansforvaltning minimum hvert tertial, samt i kommunens årsrapport. Ved vesentlige endringer i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendelser som kan påvirke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks underrettes. Finansrapportene skal minimum omhandle beskrivelse og vurdering av finansiell risiko i forhold til kommunens målsettinger, og vurdering av tiltak ved eventuelle avvik fra finansreglementet. Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldsreglementet. Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finans- og gjeldsreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene. Revidering av reglementet skal skje etter at nytt kommunestyre er valgt i 2023.

[Årsberetning](#) utarbeides årlig og følger behandlingen av regnskapet, denne skal vedtas innen utgangen av juni hvert år. I årsberetningen rapporterer kommunedirektøren til politisk ledelse, Årsberetningen gir en oversikt over utviklingen i kommunen, inkludert regnskap, og gir også en oversikt over tjenesteproduksjon i kommunen og inneholder rapporter fra den enkelte enhet. I beretningen rapporteres følgende:

- Kommunedirektørens vurdering av utviklingstrekk og veien videre
- Driftsresultat og status vedtatte måltall
- Finans
- Intern kontroll
- Status organisasjon (herunder sykefravær, likestilling og HMS)
- Investeringer
- Klima og miljø
- Status på endrings- og utviklingsprosesser
- Status planprosesser
- Årsregnskapet for kommunen
- Status kommunens tjenesteområder

Årsberetningen er i tillegg til en statusrapport for foregående år også et viktig dokument i oppstarten av arbeidet med neste budsjett og økonomiplan.

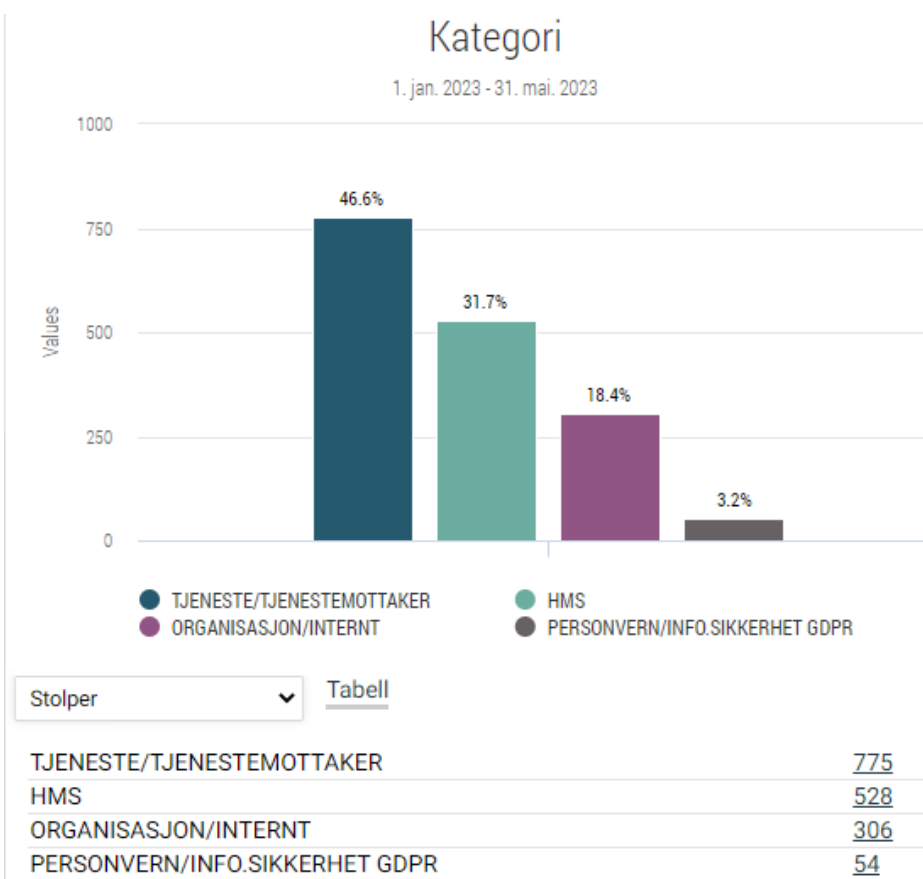
Årlig utarbeider kommunedirektøren et strateginotat til kommunestyret. Strateginotatet representerer oppstarten av budsjettarbeid for neste økonomiplanperiode. Videre tar man i strateginotatet også opp en del sentrale hovedutfordringer, primært knyttet til demografisk utvikling og kommunens økonomiske status pr. i dag. På bakgrunn av dette blir det også beskrevet hvilke overordnede strategiske prosesser vil kunne bidra til å imøtekomme disse utfordringene. Innholdet i strateginotatet bør ses i tett sammenheng med kommunens overordnede planverk, og man vil kjenne igjen mange elementer i notatet fra blant annet gjeldende budsjett og økonomiplan. Strateginotatets hovedbudskap vil dermed ikke være avvikende fra det hva som er satt på dagsorden i andre sammenhenger. Notatet utarbeides etter at regjeringen har presentert sitt forslag til revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen i mai, og behandles politisk i juni hvert år. Nytt i 2023 er det at man også har utarbeidet en egen Kostrarapport som følger strateginotatet som vedlegg. I denne rapporten vurderer enhetene flere indikatorer innen sitt felt.

Utenfor vedtatt rapporteringsstruktur rapporterer enhetene økonomisk status jevnlig gjennom månedsrapportering til kommunedirektøren. Denne rapporteringen danner grunnlag for en forenklet rapportering til politisk ledelse gjennom kommunedirektørens orienteringsnotat. Rapporteringen som skjer her er en ren økonomistatusrapport for å holde de folkevalgte orientert om status.

I tillegg til skriftlig rapportering er det etablert en «arena» hvor enheter med særskilte utfordringer kalles inn til egne møter med kommunedirektør, kommunalsjef og økonomiseksjonen med tanke på å finne fram til ev. tiltak for å bringe driften i balanse og for at kommunens administrative ledelse skal kunne ha så god informasjon som mulig. Det jobbes i tillegg med å etablere et tilsvarende regime for enheter som rapporterer balanse eller mindreforbruk, dette for å kunne se om det er mulig at disse enhetene i ennå større grad skal kunne bidra til et positivt avvik.

Også gjennom kommunens avvikssystem rapporteres det internt i kommunen. Hvor langt opp i administrasjonen slike avvik går avhenger av type avvik og alvorligheten i disse. De siste årene er denne type rapportering fordelt slik:

	2021	2022	2023 (jan – mai)
Helse og velferd	1 782	2 111	826
Oppvekst og utdanning	501	510	367
Samfunnsutvikling	50	59	22
Andre	27	43	16
Trønderhall, kommunesamarbeid			
Totalt	2 360	2 723	1 231

- HMS avvik er hendelser og situasjoner knyttet til helsen, miljøet eller sikkerheten til de ansatte. Videre også hendelser som vedgår det indre eller ytre miljø på arbeidsplassen. For eksempel skade på utstyr, miljøutslepp, skade på ansatt osv (Verneombud og hovedverneombud har innsyn i disse avvikene)
- Personvern/infosikkerhet (GDPR) ble en ny hovedkategori i avvikssystemet når vi innførte ny versjon av kvalitetssystemet i mai 2019 (Personvernombudet har innsyn i disse avvikene)
- Organisasjon/internt: Hendelser og situasjoner knyttet til interne forhold på arbeidsplassen. Dette kan være seg samarbeid, organisering, avtaler osv.
- Tjeneste/tjenestemottaker: Hendelser og situasjoner som angår tjenestemottaker. For eksempel elever, pasienter, brukere og lignende